

Yhdessä tukemaan kotoutumista -seminaari

Tiivistelmä tilaisuuden puheenvuorojen ydinviesteistä:

Yhteistyö ei rakennu ylätasolta sanelemalla vaan asioita yhdessä tekemällä.

Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan yhdessä laaditut tavoitteet. Tässä vaaditaan kunnalta johtajuutta. Aito yhteistyö vaatii myös tasavertaista ja arvostavaa suhtautumista kumppaneihin, kykyä kuunnella.

Järjestöjen kautta viranomaispalveluihin saadaan monipuolisuutta ja uutta osaamista.

Järjestöt ja vapaaehtoiset pystyvät tarjoamaan ihmisläheisiä ja yksilölähtöisiä palveluja, jotka eivät olisi muuten viranomaisille mahdollisia. Yhteistyö perustuu luottamukseen, jonka rakentamiseen tarvitaan pitkäjänteistä ja säännöllistä dialogia sekä luovaa yhdessä kokeilemistä.

Vapaaehtoisten osaamisen tunnistaminen on haaste.

Vapaaehtoiset ovat yksilöitä, joilla on monenlaista osaamista. Työntekijän on tutustuttava vapaaehtoi- siin myös ihmisinä, jotta osaamisen koko potentiaali on mahdollista saada käyttöön, löytämällä myös oikea tapa motivoida ja tukea kutakin. On arvokasta, että vapaaehtoisten avulla viranomaisten on mah- dollisuus tarkastella asioita palvelun vastaanottajan näkökulmasta ja saada tietoa ns. käyttäjäkokemuk- sesta. Järjestöissä maahan muuttaneita ei tulisi nähdä lähtökohtaisesti vain toiminnan kohteina vaan myös itsenäisinä ja osaavina toimijoina. Tämä vaatii muutosta järjestöjen toimintakulttuurissa.

Vapaaehtoinen ansaitsee tunnustusta ja kiitosta.

Vapaaehtoisten on tärkeää tulla kuulluiksi ja kokea olevansa tasavertaisia muiden toimijoiden kanssa. Vapaaehtoiset ovat valmiita muuttamaan toimintaansa viranomaisilta tulevan palautteen pohjalta, kos- ka lähtökohtaisesti toimintaa halutaan tehdä siksi, että sille on tarvetta ja toiminnalla nähdään merki- tystä.

Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa tulisi olla osa työn arkea kunnissa.

Koordinaattoreita tarvitaan luomaan yhteisiä pelisääntöjä, käytänteitä ja rakenteita. He voivat myös olla tärkeä resurssi yhteistyön käynnistämisessä. He eivät kuitenkaan pysty yksin ylläpitämään sitä tai tuot- tamaan yhteistyötä varsinaisten toimijoiden puolesta. Siihen tarvitaan jokaisen työntekijän oma- aloitteisuutta ja halua. Lisäksi tarvitaan organisaation johdolta selkeä viesti, että työntekijöillä on lupa tehdä.

"Maailman muuttuessa nopeasti on vaikea pitää yllä ajantasaista tietoa siitä, mitä toimintaa on ja ketkä ovat toimijoina. Sen takia olen innoissani hankkeesta, jonka avulla saadaan päivitetty alusta kaikkien saataville."

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala, maahanmuuttoyksik- kö

Uudenmaan ELY-keskuksen Järjestöistä voimaa kotoutumiseen -hanke rakentaa kotoutumisentuke- na.fi-verkkopalvelua, joka kokoaa yhteen paikkaan eri toimijoiden järjestämää kotouttamista tuke- vaa toimintaan. Verkkosivusto julkaistaan loppuvuodesta 2018.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Poimintoja paneelikeskustelusta:

”Minulla on 12 vuoden kokemus työskentelystä viranomaispalveluissa. Sinä aikana olen huomannut, että viranomaiset eivät pysty tekemään tätä työtä yksin. Erityisesti järjestöjen innovatiivisuus motivoi minua yhteistyöhön.”

Jenni Lemercier, johtava sosiaalityöntekijä, Espoon kaupunki

”Toivoisin, että virkamiehissä olisi henkilöitä, joiden työnkuvaan kuuluu järjestöyhteistyö. Tällöin yhteistyö ei olisi vain yksittäisen virkamiehen kiinnostuksen ja aktiivisuuden varassa. Jotta yhteistyö toimii, myös järjestöjen täytyy huolehtia oman toimintansa laatukriteerien täyttymisestä ja tiedon ajantasaisuudesta. Yhteistyö ei voi perustua vain verkkosivun varaan vaan vaatii myös oikeiden ihmisten kohtaamisia. Sama pätee myös vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoisten ja järjestöjen työ on itsessään arvokasta, ei pelkästään viranomaispalveluja täydentävänä.”

Nina Patanen, kansalais- ja järjestötoiminnan päällikkö, Suomen Pakolaisapu ry

”Teen vapaaehtoistyötä ”villinä” toimijana eli en kuulu mihinkään järjestöön. Tunnen kuuluvani ensisijaisesti kuntaan. Kunnan henkilöstön vaihtuvuus on ongelmakohta viranomaisten ja vapaaehtoisten yhteistyössä. On raskasta yhä uudelleen siirtää tietoa uusille työntekijöille ja välittää tietoa esimerkiksi eri perheiden tuen tarpeesta, yrittää saada aikaan koordinoitua yhteistyötä ja toimia tiedottajana moneen eri suuntaan. Perheille on ollut tärkeää, että vapaaehtoiset ovat tuoneet pysyvyyttä elämään, pitkäjänteisinä ihmissuhteina. Viranomaisia sitoo tietosuoja laki, jonka vuoksi yhteistyötä on vaikea saada sujumaan, kun työtä perheiden hyvinvoinnin eteen ei voida aidosti tehdä yhdessä.”

Saija Repo, vapaaehtoinen, Monikulttuurinen Mäntsälä ry

”Monet järjestöt ovat kaavoihin kangistuneita. Vanhan toiminnan pyörittäminen kyllä sujuu, mutta sen lisäksi pitäisi pystyä nopeasti vastaanottamaan uusia vapaaehtoisia ja antamaan heille mahdollisuuksia käynnistää täysin uudenlaista toimintaa, joka motivoi uudenlaisia yleisöjä ja on kiinni tässä ajassa.”

Ville Tuominen, vapaaehtoinen, Punaisen Ristin Kallio-Käpylän paikallisosasto

”Järjestöillä ja vapaaehtoisilla ei ole aina tarjolla toimintaa ja apua, jota maahan muuttaneet tarvitsevat. Jos toimintamalli jo valmis, se ei välttämättä lähde asiakkaan tarpeista.”

Khallata Demir, vapaaehtoinen, Nicehearts ry

”Järjestöjen ei tarvitse tuottaa nimenomaan kotoutumista tukevaa toimintaa. Kotoutumista voi tukea myös niin, että maahan muuttaneita pyydetään mukaan kaikkeen perustoimintaan. Järjestöillä on paljon mahdollisuuksia ilman, että niiden tarvitsee muuttaa toimintaansa kotoutumista tukevaksi.”

Terhi Joensuu, maahanmuuttokoordinaattori, Karkkilan kaupunki

Panelistit vasemmalta oikealle: Terhi Joensuu, Saija Repo, Nina Patanen, Khallata Demir, Jenni Lemercier ja Ville Tuominen. Paneelin juonsi Järjestöistä voimaa kotoutumiseen -hankkeen projektipäällikkö Milla Mäkilä.

”Pitäisi suunnata enemmän huomiota siihen, että Suomeen muuttaa paljon ihmisiä, jotka ovat täysin kotoutumista tukevan toiminnan ulkopuolella. Esimerkiksi perhesuhteen perusteella Suomeen tulleilta ja opiskelijoilta vaaditaan paljon omaa aktiivisuutta, jotta he löytävät mukaan järjestöjen toimintaan. Järjestöjen pitäisi laajentaa ajattelutapaa näihin kohderyhmiin.”

Nina Patanen, kansalais- ja järjestötoiminnan päällikkö, Suomen Pakolaisapu ry

”Kun puhutaan kotoutumisesta, useimmiten ajatellaan ensimmäisenä työpaikkaa ja kielen oppimista. Kotoutuminen on kuitenkin myös paljon muuta. Oikeastaan kaikkein tärkeintä hyväksytyksi tuleminen kokemisessa uudessa ympäristössä ovat arkipäiväiset asiat, esimerkiksi naapurin tervehtiminen. Jo pitkään Suomessa olleistakin monet, joilla on jo kielitaito ja työpaikka, kaipaavat kuitenkin edelleen suomalaisia ystäviä ja tavallista arkipäivän vuorovaikutusta.”

Khallata Demir, vapaaehtoinen, Nicehearts ry

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella